Dosar nr. 4-1788/2025
4-25104504-12-4-23072025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

14 mai 2026 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
Instanţa de judecată în componenţă**:**
Preşedintele şedinţei, judecător Dumitru Bosîi
grefier Dumitrița Obreja

examinînd în şedinţa publică, cauza contravenţională pornită în privinţa lui Tupalo Ala, născută la *****, IDNP – *****, învinuită în comiterea contravenției prevăzute la art. 63 alin. (1) din Codul Contravențional, instanța de judecată,-

C O N S T A T Ă :

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI07 nr. 121053 din 14 iulie 2025, cet. Tupalo Ala este învinuită că, la data de 20 iunie 2025, ora 18:39, nu și-a îndeplinit obligațiunile părintești de întreținere, educare și instruire a copilului minor.

Astfel, acțiunile cet. Tupalo Ala au fost calificate de agentul constatator în baza art. 63 alin. (1) din Codul Contravențional.

Procesul contravențional, pornit în privinţa cet. Tupalo Ala în baza prevederilor art. 395 alin. (1) din Codul Contravențional, a fost remis de către agentul constatator spre examinare instanței de judecată.

În ședința de judecată, atît agentul constatator, victima, persoana învinuită, cît și apărătorul acesteia, fiind citați legal despre data, ora și locul examinării cauzei, nu s-au prezentat, fapt pentru care în baza art. 455 alin. (2) și (3) din Codul Contravențional, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestora.

Studiind materialele dosarului, instanţa de judecată ajunge la concluzia, că învinuirea imputată lui Tupalo Ala şi-a găsit confirmare în cadrul şedinţei de judecată, din următoarele considerente.

În sensul art. 462 alin. (5) din Codul Contravenţional, atunci cînd examinează cauza contravenţională, instanţa de judecată trebuie să pronunţe una din aceste două soluţii:

a) încetarea procesului contravenţional; sau

b) declararea vinovăţiei persoanei care a comis contravenţia imputată și, după caz, stabilirea sancţiunii contravenţionale, aplicarea măsurii de siguranţă sau înlăturarea executării sancţiunii.

În context, instanţa consideră pertinentă jurisprudenţa CtEDO, care în cauza *Ponomariov împotriva Ucrainei* a evidenţiat că, ţine de obligaţia părţilor de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoştinţă, iar mai mult, Curtea reaminteşte că, un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal şi informată despre obiectul cauzei, renunţă, în mod expres, la dreptul de a se prezenta în instanţă şi de a se apăra (*cauza Poitrimol împotriva Franţei, hotărârea din 23 noiembrie 1993, § 31*), or atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apărea în instanţă, sau acordul de examinare a cauzei în baza materialului existent.

Conform art. 7 din Codul Contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

În conformitate cu art. 8 alin. (2) din Codul Contravenţional, este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârșit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

Potrivit art. 10 din Codul Contravențional, constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracțiunea, săvîrșită cu vinovăție, care atentează la

valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională. Fapta prejudiciabilă constituie temeiul real al răspunderii contravenționale și se manifestă sub două forme prin intenție sau din imprudență.

Intenția este o comportare activă prin care se încalcă o normă prohibitivă ce interzice o anumită activitate, iar imprudența constă din faptul, că persoana care săvârșește fapta își dă seama și prevede urmările care vor surveni în urma acesteia, dar consideră, că în mod ușuratic vor putea fi evitate.

Potrivit art. 458 alin. (1) din Codul Contravențional, examinînd cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

Pentru a purcede la analiza existenței sau inexistenței faptei contravenționale, prioritar instanța de judecată va analiza cuprinsul procesului-verbal cu privire la contravenție prin raportarea acestuia la cerințele imperative prevăzute de legea contravențională prin prisma existenței temeiurilor de declarare a nulităţii absolute sau relative.

Verificînd legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, analizînd cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele prevăzute de lege sub sancțiunea nulității absolute, instanța de judecată constată că dispozițiile legale în materie au fost respectate. Astfel, procesul-verbal nu cuprinde toate mențiunile prevăzute de art. 443 din Codul Contravențional, însă acestea nu afectează în mod esențial fondul cauzei, iar sub sancţiunea nulităţii absolute, descrierea faptei fiind detaliată, cu arătarea tuturor împrejurărilor în care contravenţia a fost săvârşită, inclusiv a datelor de identitate ale făptuitorului, fiind indicat locul săvîrșirii acesteia, figurînd semnătura agentului constatator precum și a contravenientului.

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul Contravențional, constatarea faptei contravenţionale presupune o activitate de colectare și de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei desfășurată de agentul constatator, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului către funcţionarul abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, către instanţa de judecată sau către un alt organ, spre soluţionare.

În accepțiunea art. 425 alin. (3) din Codul Contravențional, aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care și-a format-o cercetînd toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzîndu-se de lege.

Conform art. 425 alin. (4) din Codul Contravențional, nici o probă nu are valoare prestabilită.

La fel, în temeiul art. 442 alin. (1) din Codul Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Astfel, legiuitorul a instituit obligația încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție fiind obligatorie întrunirea cumulativă a 2 condiții: a constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului Contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de § 2 al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, (*Ziliberberg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Anghel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994*).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurata în fața instanței de judecata revine în primul rînd organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

În ședință s-a constatat că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI07 nr. 121053 din 14 iulie 2025, cet. Tupalo Ala este învinuită că, la data de 20 iunie 2025, ora 18:39, nu și-a îndeplinit obligațiunile părintești de întreținere, educare și instruire a copilului minor.

Astfel, acțiunile cet. Tupalo Ala au fost calificate de agentul constatator în baza art. 63 alin. (1) din Codul Contravențional.

Potrivit prevederilor art. 63 alin. (1) din Codul Contravențional, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului se sancționează cu amendă de la 6 la 15 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 15 la 25 de ore.

Procesul contravențional, pornit în privinţa cet. Tupalo Ala în baza prevederilor art. 395 alin. (1) din Codul Contravențional, a fost remis de către agentul constatator spre examinare instanței de judecată.

Prin urmare, instanța de judecată constată că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție, s-a stabilit că, anume cet. Tupalo Ala, în calitate de părinte nu și-a îndeplinit corespunzător obligațiile de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului minor, pentru care inacțiuni și necesită să fie sancționată conform prevederilor art. 63 alin. (1) din Codul Contravențional, acțiuni/inacțiuni considerate drept faptă contravențională.

Astfel, instanţa conchide că, vinovăţia acesteia se confirmă prin ansamblul probelor aflate în dosar și cercetate în ședința de judecată și anume: procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI07 nr. 121053 din 14 iulie 2025; informația 112 nr. 11087 din 20 iunie 2025; procesul-verbal privind actele de constatare din 20 iunie 2025; cererea victimei din 20 iunie 2025; procesul-verbal privind actele de constatare din 03 iulie 2025; procesele-verbale privind actele de constatare din 08 iulie 2025; lămurirea victimei din 14 iulie 2025; cererea victimei din 14 iulie 2025, rapoarte.

Așadar, raportînd împrejurările de fapt stabilite la circumstanţele de drept descrise, instanţa de judecată constată astfel că, Tupalo Ala corect şi întemeiat a fost identificată ca o persoană care în calitate de părinte, nu și-a îndeplinit corespunzător obligațiile de educare şi de instruire a copilului minor, dacă au avut ca urmare lipsa de supraveghere a copilului, vagabondajul, cerşitul ori săvîrşirea de către acesta a unei fapte socialmente periculoase din care cauză şi va fi recunoscută vinovată în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul Contravenţional.

La caz, instanța de judecată ține să evidențieze că, acțiunile copilului minor rezultă din educația pe care copilul o primește de la părinți, la formarea personalității și comportamentului copilului. La fel, educația, bunele maniere și regulile morale sunt cheia către adaptarea copilului în societate, pe care necesită să le primească cu întîietate de la părinți, tutore (după caz). Copiii de fapt, sunt incluși în diverse forme educaționale încă de la vîrstele mult mai fragede, astfel ca normele de conduită să se învețe din familie.

În argumentarea tezelor, instanţa notează că, reieșind din at. 18 alin. (2) al Legii privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994, părinţii sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere juridică pentru lipsa de supraveghere permanentă a copiilor de vârstă fragedă şi preşcolară.

În subsidiar, instanța mai statuează că, Convenţia ONU privind drepturile copilului prevede în art. 18 alin. (1) că, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au responsabilităţi comune pentru creşterea şi dezvoltarea copilului, iar părinţii sau, după caz, reprezentanţii săi legali, sunt principalii responsabili de creşterea şi dezvoltarea copilului, aceştia trebuind să acţioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

La rândul său, conform art. 53 alin. (2) din Codul Familiei, părinţii poartă răspundere, prevăzută de legislaţie, pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligaţiilor de îngrijire şi educaţie a copilului.

Respectiv, potrivit art. 60 alin. (1) şi (2) din acelaşi cod, părinţii au dreptul şi sânt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat, dar

tot ei poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.

De altfel, în accepţia instanţei, obligaţia de întreţinere a copiilor minori de către părinţi este o obligaţie primordială a membrilor de familie între care pot exista anumite raporturi de întreţinere, iar aceasta se datorează faptului că, copiii minori sunt temporar incapabili să-şi asigure de sine stătător existenţa, mai mult ca atât, aceştia necesită a fi educaţi şi învăţaţi de a-şi satisface pe viitor, adică la atingerea vârstei de majorat, existenţa proprie.

Această obligaţie derivă din teza că, familia reprezintă pentru el, la o scară primordială, o imagine a societăţii în care va trebui cândva să se integreze şi tot ea va lasa amprenta adâncă asupra personalităţii copilului orientând în partea viaţa sa, iar *a contrario*, în cazul neglijării obligaţiilor de intruire şi de educare a copilului la vârsta nominalizată, urmările se identifică ulterior cele mai deseori în acţiuni delincvente etc.

La aplicarea sancţiunii contravenţionale, instanţa de judecată ţine cont de caracterul şi de gradul prejudiciabil al contravenţiei, de caracteristica persoanei, cît şi de circumstanţele atenuante şi cele agravante.

Conform art. 381 alin. (4) din Codul Contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cît și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Drept circumstanţe ce ar atenua răspundere făptuitorului, instanța reține lipsa de date privind tragerea anterioară la răspunderea contravențională, iar careva circumstanţe care ar agrava răspunderea contravenientului, instanța de judecată, nu stabileşte.

Urmare a analizei circumstanțelor de fapt și de drept, instanța relevă că, scopul motivării hotărârii judecătorești este de a demonstra părților că au fost ascultate, contribuind astfel la o mai bună acceptare de către acestea a deciziei. Cu toate acestea, întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura hotărârii și trebuie analizată în lumina circumstanțelor speței (*Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 29*). Instanță nu este obligată să furnizeze un răspuns detaliat fiecărui argument invocat (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct. 61*), dar din hotărâre trebuie să reiasă cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate (a se vedea *Boldea împotriva României, pct. 30*).

În aşa fel, cu referire la cele enunţate supra şi luînd în consideraţie că vinovăţia cet. Tupalo Ala în săvîrşirea contravenţiei precizate în procesul-verbal cu privire la contravenţie seria MAI07 nr. 121053 din 14 iulie 2025, este dovedită pe deplin, instanţa de judecată consideră raţional ca acesteia să i se aplice o sancţiune pecuniară în concordanţă cu acţiunile sale contravenţionale şi potrivită cu gravitatea contravenţiei săvîrşite și a cărei mărime va fi prevăzută de respectiva norma materială contravenţională.

Pentru aceste motive, călăuzindu-se de prevederile art.art. 452, 454, 460, art. 462 din Codul Contravenţional, în numele Legii, instanţa de judecată, –

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se recunoaşte vinovată Tupalo Ala, născută la *****, IDNP – *****, de săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul Contravenţional, aplicându-i-se astfel o sancţiune contravențională cu amendă în mărime de 6 (*șase*) unități convenționale, ceea ce în corespundere cu art. 34 alin. (1) din Codul Contravențional, constituie 300 (*trei sute*) lei.

Se aduce la cunoştinţă lui Tupalo Ala că, în corespundere cu prevederile art. 34 alin. (3) din Codul Contravenţional, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale, în aşa fel, se va considera că sancţiunea amenzii a fost executată integral.

Hotărîrea poate fi contestată cu recurs la Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Președintele ședinței,
Judecător **Dumitru BOSÎI**